

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 27018/2023
09.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Душко Рашић, адвокат из ..., против туженог "Електромрежа Србије", чији је пуномоћник Игор Исаиловић, адвокат из ..., ради утврђења и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2447/23 од 22.06.2023. године, у седници одржаној 09.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против преиначујућег дела пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2447/23 од 22.06.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Обреновцу П 85/21 од 16.01.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца, па је утврђено да је тужени постављањем – затезањем надземних високонапонских водова електричне енергије далековода снаге 400 kw, 2 пута 220 kw, број 263 АВ, засновао право стварне службености преласка електроенергетског вода у ширини заштитног појаса на целом површином и непокретностима тужилаца означеним као к.п. бр. ..., земљиште под зградом – објектом од 0.00,77 ха, земљиште под зградом – објектом од 0.00,32 ха, земљиште под зградом – објектом од 0.00,33 ха, земљиште уз зграду - објекат од 0.05,00 ха, воћњак 2.класе од 0.17,01 ха, укупно од 0.23,43 ха, породичне стамбене зграде означене бројем 1, која се састоји од приземља, у Ул. ... бр. ..., породичне стамбене зграде означене бројем 2, која се састоји од приземља, у Ул. ... бр. .. и помоћне зграде означене бројем 3, која је приземна, све уписане у ЛН бр. 4. .. КО ..., као послужног добра. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцима на име накнаде по основу умањења употребне вредности непокретности услед вршења права стварне службености постављених – затегнутих високонапонских водова електричне енергије далековода снаге 400 kw, на непокретностима тужилаца означених као к.п. ..

КО ..., као послужно добро, у виду смањене тржишне вредности непокретности к.п. .. КО ..., исплати износ од по 2.020.134,60 динара, те тужиљи АА исплати на име смањења тржишне вредности породичне стамбене зграде означене бројем 2, породичне стамбене зграде, приземна на к.п. бр. .. КО ... на адреси ... бр. .. износ од 694.432,88 динара, а тужиоцу ББ на име смањене тржишне вредности породичне стамбене зграде означене бројем 1, породична стамбена зграда, помоћног објекта означеног бројем 3, приземног, котларнице, зидане шупе и зиданог свињца, приземне на к.п. бр. .. КО ..., на адреси ... бр. ..., износ од 2.421.861,68 динара, са затезном каматом почев од 05.06.2019. године, као дана вештачења па до исплате. Ставом трећим изреке, тужени су обавезани да тужиоцима на име трошкова парничног поступка солидарно исплате укупан износ од 1.197.650,00 динара.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж 2447/23 од 22.06.2023. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио пресуду Основног суда у Обреновцу П 85/21 од 16.01.2023. године, у првом ставу изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Обреновцу П 85/21 од 16.01.2023. године, у ставу другом изреке, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужилаца, којим су тражили да се обавезе тужени да им на име накнаде по основу умањења употребне вредности непокретности услед вршења права стварне службености постављених - затегнутих надземних високонапонских водова електричне енергије далековода снаге 400 kw, на непокретностима тужилаца, означеним као к.п. бр. ..., КО ..., као послужна добра, у виду смањене тржишне вредности непокретности к.п. бр. .. КО ..., исплати износ од по 2.020.134,60 динара, те тужиљи АА на име смањене тржишне вредности породичне стамбене зграде означене бројем 2, породична стамбена зграда, приземна на к.п. бр. .. КО ... на адреси ... бр. .. износ од 694.432,88 динара, а тужиоцу ББ на име смањене тржишне вредности породичне стамбене зграде означене бројем 1, породична стамбена зграда, помоћног објекта означеног бројем 3, приземног, котларнице, зидане шупе и зиданог свињца, приземне на к.п. бр. .. КО ..., на адреси ... бр. ..., износ од 2.421.861,68 динара, са затезном каматом почев од дана вештачења 05.06.2019. године, па до исплате. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Основног суда у Обреновцу П 85/21 од 16.01.2023. године, тако што је обавезан тужени да тужиоцима као солидарним повериоцима исплати износ од 363.950,00 динара. Ставом четвртим изреке, тужиоци су обавезани да туженом на име трошкова другостепеног поступка исплате износ од 28.700,00 динара.

Против преиначујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су изјавили благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је доставио одговор на ревизију тужилаца.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду у побијаном делу, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/20), и члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23) па је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на коју ревизенти у ревизији указују није разлог због ког ревизија може да се изјави на основу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су сувласници са по 1/2 идеалних делова к.п. бр. .. укупне површине 23,42 ара коју чини земљиште у грађевинском подручју на ком су постојећа три приземна објекта – две породичне стамбене зграде, нумерисане бројевима 1 и 2 и помоћна зграда нумерисана бројем 3, на којима је статус уписа тужилаца да су држаоци тих објеката изграђених без грађевинске дозволе у погледу којих је у току поступак легализације (позакоњење). Преко предметне непокретности тужилаца прелазе електроенергетски водови далековода Термоелектране "Никола Тесла" Обреновац, који су стављени у функцију 09.03.1977. године, када је издата употребна дозвола. Тужиоци су тужбу поднели 30.09.2016. године, а тужени је истакао приговор застарелости њиховог потраживања на име накнаде за конституисану законску стварну службеност.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је висину накнаде тужиоцима у виду смањене тржишне вредности земљишта и објеката на њима досудио на основу налаза и мишљења судског вештака, са припадајућом каматом, на основу одредбе члана 49, 50. и 53. став 2. Закона о основама својинско-правних односа и члана 218. став 2. Закона о енергетици ("Службени гласник РС", бр. 145/14 од 19.12.2014. године).

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиоца за исплату накнаде по основу умањене вредности њихових објеката одбио, применом одредбе члана 371. Закона о облигационим односима, у вези одредбе члана 51. и 53. став 3. Закона о основама својинско-правних односа, налазећи да предметно право застарева у општем року од 10 година који почиње да тече од стављања у функцију електромреже. Како је предметна електромрежа стављена у функцију пре више од 30 година, другостепени суд је закључио да је основан приговор застарелости потраживања истакнут од стране туженог, јер је истекао општи рок застарелости од 10 година, што за последицу има одбијање тужбеног захтева тужилаца.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је, преиначењем првостепене пресуде, правилно применио материјално право.

На основу правног става усвојеног на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 23.01.2017. године о правној природи накнаде због проласка кабла електричне енергије ваздушним путем и питања застарелости ове накнаде, правни основ потраживања тужилаца због проласка кабла електричне енергије ваздушним путем изнад њихове катастарске парцеле је стварно-правног карактера – конституисање законске стварне службености на основу члана 51. Закона о основама својинско-правних односа, а не фактичка експропријација. Висина ове накнаде одређује се на основу члана 53. став 3. Закона о основама својинско-правних односа, а на застарелост се примењује члан 371. Закона о облигационим односима – општи рок

застарелости потраживања. Рок застарелости почиње да тече од стављања у функцију електромреже, јер су тада тужиоци, као повериоци имали право да захтевају испуњење обавезе туженог на основу одредбе члана 361. став 1. Закона о облигационим односима.

У конкретном случају, утврђено је да је предметна електромрежа стављена у функцију издавањем употребне дозволе 09.03.1977. године, што значи да је тада почео да тече рок застарелости потраживања тужилаца, прописан одредбом члана 371. Закона о облигационим односима, који је протекао пре подношења тужбе (30.09.2016. године). Застарелост престaje право захтевања испуњења обавезе на основу одредбе члана 360. став 1. Закона о облигационим односима, а застарелост наступа кад протекне законом одређено време у коме је поверилац могао захтевати испуњење обавезе, на основу става 2. те одредбе Закона.

Пошто су тужиоци тужбу поднели након наступања застарелости њиховог потраживања и пошто се тужени, као дужник, позвао на застарелост (члан 360. став 3. Закона о облигационим односима), следи да је другостепени суд правилно закључио да је потраживање тужилаца застарело и одбио њихов тужбени захтев, па они неосновано у ревизији указују на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 2., 154. и 165. став 2. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**